

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Herre, lär mig att älska ditt ord! Låt din Ande i dag visa rikedom i din nåd genom att vi får vara dina tjänare. Amen.

Den text jag har valt som predikotext i dag är psaltartexten: Ps 119:97–98, 103–105.

97 Vad jag älskar din undervisning! Hela dagen begrundar jag den. 98 Dina bud gör mig visare än mina fiender, de är hos mig för evigt.

103 Vad ljuvligt ditt ord är på min tunga, sötare än honung i min mun! 104 Av dina befallningar får jag förstånd, därför hatar jag lögnens alla vägar. 105 Ditt ord är mina fötters lykta och ett ljus på min stig.

Bakgrund (Utifrån John Brugs kommentar till Psaltaren)

Psalm 119 är den längsta kapitlet i Bibeln och den överlägset längsta av psaltarpсалmerna. Den är uppbyggd som en alfabetisk psalm, alltså med de 22 hebreiska bokstäverna som begynnelsebokstäver. Men den är ändå annorlunda än andra alfabetiska psalmer: den har 8 verser för varje bokstav, och varje sådan vers är skriven på en rad i den hebreiska Bibeln. Vi kan kalla ett sådant avsnitt en strof för att skilja från verser. Varje vers i denna strof med 8 verser börjar med samma bokstav. Vår text börjar med den 13:e bokstaven *Mem*, men avslutas med första versen i den 14:e serien, *Nun*. Egentligen gör urvalet av textavsnittet inte rättvisa åt grundtexten, för det styckar upp två strofer. Varje strof med åtta verser är ett uttryck för en helhet.

Strof 13 är annorlunda än andra strofer, för den innehåller bara lovprisning, inte alls önsknings eller begärböner. Slutversen som är inledningen till strof 14 är egentligen en sammanfattning. Det är en av de mest kända verserna i Psaltaren.

I psalm 119 finns åtta olika benämningar på Guds ord, och nästan alla förekommer i de 22 stroforna. Vi ska kort nämna dem alla.

1) *Undervisning* – i många översättningar står det *lag*. Ordet innebär inte specifika

lagar eller budord, utan Guds ord i allmänhet.

- 2) *Vittnesbörd*. Lagens två tavlor kallades också vittnesbördet (2 Mos 31:18) och förbundsarken kallades vittnesbördets ark (2 Mos 25:22).
- 3) *Bud*; befallningar, föreskrifter, regler.
- 4) *Stadgar* anger Ordets bestående karaktär och bindande natur.
- 5) *Befallningar*; bud.
- 6) *Domar*. Ordet har en forensisk betydelse och beskriver enskilda rättsfall som avgörs i domstol.
- 7) *Ord*: står allmänt för Guds ord, men det används också särskilt om Guds tio bud: "De tio orden" (2 Mos 34:28 och 4 Mos 10:4).
- 8) *Utsaga*, eller löfte, är en poetisk synonym till *ord*, som används i SFB.

De här åtta termerna är alla utbytbara. Därför varierar också översättningen av de hebreiska orden så att det ibland står bud och andra gånger befallningar när samma ord används i grundtexten. Det handlar alltid om det som Gud har uppenbarat för oss i Ordet.

Varje vers uttrycker en lovsång till Guds ord. Det är alltså 176 gånger som den här lovsången uttrycks, men många former, men också en mängd upprepningar. Psalmen är en mäktig lovprisning av Guds uppenbarade Ord, och uttrycker glädje över att han har velat ge oss nåden att få lära känna Gud. Ordet är sötare än honung i munnen! Temat i psalm 119 är alltså:

Glädje i Ordet

Sammanfattningen av vårt textavsnitt är orden:

Vad jag älskar din undervisning!

I den gamla översättningen från 1917, och också i den gamla finska översättningen, står det: *Hur kär har jag inte din lag!* När man läser den översättningen blir man förundrad: hur kan man älska Guds lag? Då tänker man att lagen är Guds bud. Och dem ser vi ju ofta som tvång och alltså något tungt, och vi bru-

kar ju inte älska tvång och hårt arbete. Men översättningen undervisning ger mera rättvisa åt det som är kärnan: det som Gud undervisar oss i sitt Ord.

Det finns också annat som kanske överraskar oss. I v 99, strax efter vår text, säger psalmisten: "Jag är klokare än alla mina lärare." Och längre fram: "Jag förstår mer än de gamla, för jag håller dina befallningar." Vilken superfromhet! Låter det inte som hybris, högmod?

Men observera! Den lydnaden och glädjen i förvalterskapet kommer inte genom lagen, dvs befallningar och krav. Det är inte sig själv psalmisten lovprisar, utan den omätliga rikedom som finns i Guds ord. Blicken är riktad mot Guds välsignade välvilja mot oss. Det är alltså inte lag, i den strikta betydelsen av ordet, utan här handlar det om evangelium.

Inför psalmistens framställning framstår min fromhet som ogudaktighet. Även om psaltarpsalmen lovprisar Gud, och därmed framhåller evangeliet, så kan orden spegla vår egen bristfullhet och ge syndakännedom. Då fungerar den som lag. Men den tillämpningen ger ingen glädje. Den får oss att skämmas: vi har inte förstånd att ta vara på Guds stora godhet.

Glädjen kommer av att psalmisten har sett det stora i den undervisning Gud har gett oss, dvs Kristi ord. Det är när vi lär känna Jesus som kärleken till hans ord växer fram, och med det kärleken till medmänniskorna och lusten att göra det goda. Där skapas glädjen i att få vara med i Guds rike som förvaltare av Guds nåd, alltså det tema som vi har i dag.

Vi ska tänka på hur Gud ger oss sina föreskrifter. I många sammanhang finns evangeliet före lagen. Tänk på Guds första bud, som egentligen börjar:

Jag är HERREN din Gud som har fört dig ut ur Egyptens land, ur träldomshuset (2 Mos 20:2). Det är grundvalen för buden, som sedan fortsätter med konsekvensen: "Du ska inte ha andra gudar vid sidan av mig."

Orsaken till att Gud förbjuder avgudar är hans stora nåd mot sitt folk. Innan Gud ger oss sitt budord som rättesnöre berättar han först vad han har gjort. I vår situation borde första budet lyda:

Jag är HERREN din Gud, som har frälst dig till evigt liv i min gemenskap. Du ska inte ha andra gudar vid sidan av mig.

När vi ser Guds godhet mot oss ska vi inse att vi är skyldiga att tjäna och lyda honom. Det är inte så att vi först besluter oss för att lyda honom för att han ska bli nådig mot oss. Nej, det är hans godhet som ger oss lust att fråga efter hans vilja.

När Gud ger israeliterna det tredje budet påminner han om hur Gud skapade världen, himlen och jorden och havet och allt som är i dem, och hur han sedan vilade på den sjunde dagen. Därför ska de också vila.

Gång på gång ger Gamla testamentet sina förmaningar att hålla fast vid Guds bud efter att det först har framhållits hur god Gud har varit genom att föra sitt folk ut ur Egypten, hur han lett dem genom öknens strapatser, hur han gett dem manna i öknen, hur han skaffat åt dem vatten ur klippan. Han har utvalt Israel till sitt folk av nåd, inte för att de var större och bättre än andra folk, utan för att han älskade dem och helt utan deras förtjänst gjorde dem till sitt folk. *Därför* ska de som hans folk lyssna till honom.

På samma sätt är det i Nya testamentet. Innan Paulus riktar sina förmaningar till oss i Romarbrevets 12:e kapitel har han först noggrant berättat om Guds stora nåd, hur han är den som rättfärdiggör den ogudaktige, hur han har utvalt oss till sina barn utan att fråga efter vår förtjänst. Först sedan undervisar han oss om vad vi ska göra och ger oss förmaningarna till ett gott liv (Rom 12:1):

Därför uppmanar jag er, bröder, vid Guds barmhärtighet, att frambära era kroppar som ett levande och heligt offer som behagar Gud – er andliga gudstjänst.

Och Johannes skriver (1 Joh 4:9f):

Så uppenbarades Guds kärlek till oss: han sände sin enfödde Son till världen för att vi skulle leva genom honom. Detta är kärleken: inte att vi har älskat Gud, utan att han har älskat oss och sänt sin Son till försoning för våra synder.

Det är här själva kärnan finns. Gamla testamentet vittnar om honom som skulle komma

som världens frälsare, och Nya testamentet vittnar om honom som kom och blev vår Frälsare. Hela Bibeln vittnar samstämmigt om att vi inte av oss själva kan skaffa oss Guds välvilja, utan det är Jesus som med sitt heliga liv och med sitt oskyldiga lidande, sin död och sin uppståndelse har frälst oss och gett oss arvsrätt till himlen. Det är det som Guds undervisning, Guds lag, Guds stadgar, Guds vittnesbörd, Guds domar, kort sagt: Guds ord, vittnar om.

Därför: Håll Guds ord i ära! I vår text heter det:

Av dina befallningar får jag förstånd, därför hatar jag lögnens alla vägar.

Att glädja sig över Ordet och prisa sig salig för att vi har fått det är alltså inte högmod, utan det är en lovsång till Guds storhet och nåd.

Vi ska så till sist påminna om dagens tema:

Goda förvaltare av Guds nåd

Vi frågar vad vi gör av den stora godhet som Gud har låtit oss få del av genom att uppenbara sitt ord för oss.

(1) Vi ska inte förakta Guds ord och anse det vara förlegat och ovetenskapligt.

Guds ord har alltid varit föremål för hån och förtal. Om Jesus sa judarna att han var en samarier, en som tillhörde den mest föraktade människogruppen på den tiden, och besatt av en ond ande (Joh 8:48). Man sa att han var en frossare och drinkare, en vän till tullindrivare och syndare (Matt 11:19). Och han säger att det ska bli likadant för hans lärjungar (Matt 5:11):

Saliga är ni när människor hånar och förföljer er och ljuger och säger allt möjligt ont om er för min skull.

Om apostlarna sa man när de predikade på alla möjliga språk på den första pingsten (Apg 2:13): De har druckit sig fulla på sött vin.

Paulus skriver i 2 Tim 3:1–5:

1 Du ska veta att i de sista dagarna blir det svåra tider. 2 Människorna kommer att vara egenkära, pengakära, skrytsamma, stolta, hånfulla, olydiga mot sina föräldrar, otack-

samma, gudlösa, 3 kärlekslösa, oförsonliga, skvallriga, obehärskade, råa, fiendliga mot det goda, 4 falska, hänsynslösa och högmodiga. De kommer att älska njutning mer än Gud 5 och ha ett sken av gudsfruktan men förneka dess kraft. Håll dig borta från dem!

Ha ett sken av gudsfruktan – förneka dess kraft. Den gudsfruktan som människorna i de sista dagarna visar upp är ett sken. Det är falskt. För de förnekar dess kraft. Och kraften finns i evangeliet. Därför blir det så här som så precis stämmer in på den tid vi lever i, precis det vi läser om i tidningarna och hör i nyheterna i radio och tv. Man förnekar Ordet.

I dag hånar man Guds ord särskilt när det undervisar oss om skapelsen och Guds allmakt. Men då ska vi komma ihåg att människorna har gjort så i alla tider. De kristna har alltid blivit hånade för att vara dåraktiga. Guds ord om Jesus och honom som korsfäst är en stötesten för judarna och en dårskap för hedningarna, säger Paulus (1 Kor 1:23), men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft och Guds vishet.

Vi har blivit utrustade med Guds ord för att tillrättvisa denna onda värld och för att visa att det finns bara en väg till räddning. I denna tid när så många suckar över hur vi förstör vårt klot genom klimatförändringar, och när många håller på att uppges av ångest då det inte tycks bli någon frälsning från den onda smittan som härjar, då har vi ett budskap: Gläd er, för Gud är oss nådig! Gläd er över att Gud har gett oss sitt ord, det som är vår lykta som visar oss den rätta vägen! Vi ska berätta för människor att deras enda hopp finns i att omvända sig och lära känna Gud och vår Frälsare i hans ord.

(2) Vi ska hålla Guds ord högt, värda det och gärna lära oss det.

Vi har fått Guds ord som vår lykta för att lysa upp framför oss. Utan det kan vi inte se vägen som vi ska gå. Men Guds ord lyser upp vägen. Det visar också på irrvägar och varnar oss för att gå på dem. Det lär oss att hålla våra fötter borta från varje ond väg (v 101).

Guds ord har förmågan att leda oss genom att det är den helige Andes verktyg. Det ger moti-

vering till vårt förvaltarskap. Det vägleder, och det lyser också upp våra egna syndiga tankar och vägar. Därför stoppar det vårt högmod och våra anspråk på att veta bäst, och det leder oss till korset, där vi får vittnesbördet om hur Gud lät sin kärlek möta oss ovärdiga och ge oss syndernas förlåtelse.

För GT:s fromma var glädjen att se Guds nådiga handlande genom historien. Många psaltarsalmer beskriver Guds skapelse och hans underbara räddning från Egypten. Efter återkomsten från Babel gladdes man åt att Gud förbarmat sig över folket och lät dem få återvända och bygga upp templet. Och profeterna fröjdades över att se Messias i fjärran.

Hur är det med oss?

Vi har sett hur profetiorna gått i fullbordan. Vi har sett Messias komma, vi har sett hur allt uppfylldes som Mose och profeterna hade sagt. Vi har lärt känna Herren Jesus. Han har kommit till dig och mig personligen genom att i dopet klä på oss sin rättfärdighet som håller inför domen. Därför: låt oss älska Guds ord och alltid ha det med oss. Där får vi ljuset, där får vi förstånd att tjäna honom rätt. Amen.

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre.